

Sammendrag situasjonsrapportering – Uke 32

Hensikten med situasjonsrapporteringen er å få en oversikt over situasjonsbildet slik at Landbruksdirektoratet kan videreformidle informasjon til øvrig forvaltning, næring og forskning og slik oppnå en felles forståelse av gjeldende situasjon.

Situasjonsrapport fra Landbruksdirektoratet– Uke 32

Hendelse: Barkbiller

1. Situasjonsbilde

Landbruksdirektoratet har bedt om ukentlige situasjonsrapporter fra statsforvaltere i fylkene berørt av høy lokal risiko og statsforvalter i Innlandet hvor det er bekymring for utbrudd. Fredag 16. juli ble det gitt nytt varsel basert på fangstene i barkbilleovervåkingen. Risikonivåene fra forrige varsel blir stående i alle soner, endring i usikkerhet for varsel for sone 2 og 3 (middels usikkerhet).

- Varsel om høy lokal risiko (høy usikkerhet) i Sone 1 (Agder, Vestfold og Telemark, Oslo og Viken). Risikoen vurderes som lokalt høy i deler av Vestfold og Telemark (Porsgrunn og Siljan). Disse områdene har flere lokaliteter med svært høye fellefangster og påvisninger av nye angrep. Risikoen i øvrige områder av sone 1 vurderes som gjennomgående lav ut fra nivået i fellefangstene og fravær av vesentlige skaderapporter.
- Varsel om lav risiko (middels usikkerhet) i Sone 2 (omfatter Innlandet).

SFAG, SFVT, SFOV og SFIN har hatt møter i kontaktutvalg eller tilsvarende før sommeren hvor fokus har vært å forankre beredskapsplanen og roller og ansvar. Det er ikke kommet inn meldinger om observasjoner av store angrep av stor granbarkbille fra i Sone 1 eller Innlandet. Det er en bekymring for at angrepene ikke vil oppdages før utover høsten når trærne begynner å bli brune.

Tømmerkjøpere prioriterer innkjøring av tømmer fra bilveilagre i alle overnevnte fylker, flere planlegger for eventuell prioritering av driftsapparat.

Rapportering uke 32:

- Oslo og Viken: I Indre Østfold kommune er det observert en del angrep av stor granbarkbille på friske grantrær i et område på Romsåsen ved Askim i uke 32. Angrepet er på trær i gammel granskog av store dimensjoner. Nordvendt og fuktig skog som ikke i utgangspunktet er tenkt å ha høy risiko for angrep. Det er observert både sverming og boremel og egg av stor granbarkbille i stort omfang, men på et begrenset område, hovedsakelig i kommunal skog, og hos 1-2 private skogeiere. Kommunen vil varsle naboeiendommer, men har foreløpig ikke fått inn rapporter om angrep fra området rundt eller andre områder. Skogbrukssjef er ikke generelt bekymret for store videre angrep i Indre Østfold kommune. Trolig er dette et resultat av mye gammel skog i dette konsentrerte området, og en del billeangrep i nærliggende sørvendt skog de siste års tørkesommere. Beskrivelse og posisjon skal legges inn i registreringsportalen for barkbilleovervåkingen. Bortsett fra dette har ikke SFOV mottatt noen bekymringsmeldinger eller rapporter fra andre kommuner eller aktører.
- Agder: Statsforvalteren i Agder har ikke mottatt informasjon fra næringsaktører, kommuner eller andre om endring i status for barkbiller i fylket.

- Innlandet: Det er ikke kommet inn rapporter om endret skadebilde hverken fra kommuner eller næringsaktørene. Ingen mottatte bekymringsmeldinger. Situasjonsbildet vurderes som uforandret.
- Vestfold og Telemark: Statsforvalteren har vært i kontakt med skogeiersamvirkene i Vestfold og Telemark, de har hatt få henvendelser fra skogeiere om pågående angrep eller skog som har dødd i løpet av sommeren. Det er flest angrep i de kommunene/områdene som har hatt flest tørke- og billeskader de siste årene, og nye angrep dukker opp i nærheten av tidligere angrep, som forventet. Statsforvalteren har kontaktet en stor privat skogeier i fylket. De har observert mange nye angrep i år, og store deler av eiendommen i Larvik og Siljan har store skader fra i år og de siste tre årene. Mer tømmer enn normalt er tatt ut de siste årene, og mye tømmer er berget som ferskt virke av den grunn. I de siste avvirkningene i sommer har imidlertid andelen tørr, billeskadd gran økt. De områdene som er hardest rammet nå samsvarer for en stor del med områdene som ble hardest rammet under de store barkbilleangrepene på 1970-tallet. Statsforvalteren har fått meldinger som kan tyde på at biller som er klekket i år har begynt å sverme i sørlige deler av fylket.

2. Mediebilde og budskap

Landbruksdirektoratet har hatt egen nyhetssak og pressemelding. Blitt plukket opp av skognæringens medier. Hovedbudskapet har vært at det nå finnes et varsel og en beredskapsplan for barkbiller og at skogeiere i områder med høye billefangster må ut å sjekke i egen skog. Har lenket til opplæringsvideoer for å kjenne igjen granbarkbille og gangsystemer.

Statsforvaltere har tatt i bruk egne nettsider for å informere om barkbilleberedskap. Skognæringens medier har hatt mange saker om barkbilleberedskap, NRK Vestfold og Telemark med TV-innslag 24. juni, NRK Sørlandet innslag i radio 29. juni. Tømmerkjøpere i alle fylker har forsøkt å nå ut til sine kunder enten ved nyhetssaker på egne nettsider, eller SMS til skogeiere. Hovedbudskapet har vært at det nå finnes et varsel og en beredskapsplan for barkbiller og at skogeiere i områder med høye billetall må ut å sjekke i egen skog.

Usikkerhet om man når ut til skogeiere da det er liten eller ingen respons.

Nyhetssaker og pressemeldinger uke 32:

- Det blir en mediasak i lokalavisen Smaalenenes Avis i Indre Østfold de nærmeste dagene. Usikkert hva som blir vinklingen i denne da det generelt er en del diskusjon og kontrovers rundt temaet i området, både på grunn av allmennhetens bruk av kommuneskogen og fra private skogeiere. Diskusjonen har særlig gått på barkbilleangrep i verneområder og ønske om hogst i disse.
- Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har blitt kontaktet av magasinet Skog som ønsker å følge opp barkbillesituasjonen. Magasinet vil delta på feltbefaringer og flyovervåking de kommende to ukene.

3. Tiltak som er iverksatt

- Alle overnevnte fylker har gjennomført møter i kontaktutvalg eller tilsvarende med fokus på forankring av beredskapsplanen og roller og ansvar
- Myndigheter og næring har forsøkt å nå ut til skogeiere for å oppfordre til å sjekke egen skog.
- Tømmerkjøpere prioriterer innkjøring av tømmer fra bilveilager

- Tømmerkjøpere planlegger for omdisponering av driftsapparat
- Ldir har bedt om ukentlige situasjonsrapporteringer fra SF i sone 1 og Innlandet for å følge situasjonsutviklingen tett. Sammendrag av situasjonsrapporteringene sendes ut til SF, LMD, næring og forskning.

Uke 32: Ingen nye tiltak iverksatt.

4. Forventet utvikling

Vestfold og Telemark: Statsforvalteren forventer at ytterligere skader vil vises som rødt og gulbrunt bar utover i august. Det forventes dermed også økt pågang fra skogeiere til tømmerkjøperne. Hvis det blir varmt vær, vil man sannsynligvis få sverming av granbarkbiller som er klekket i år.

5. Tiltak som vurderes iverksatt

Midlertidige tømmerlager vurderes opprettet, diskutert i kontaktutvalg. Tiltaket må initieres av næringa. Industrien melder om fulle tømmerlager. Ved utbrudd og uttak av større mengder tømmer har man per i dag ingen midlertidige lager.

Det er viktig at nødvendige tiltak ikke stanser opp på grunn av spørsmål angående økonomiske virkemidler.

Uke 32:

I Vestfold og Telemark er følgende tiltak planlagt gjennomført:

- Feltarbeiderne som er engasjert av SFVT vil i uke 34 gjennomføre nye feltbefaringer for å se etter eventuelle ferske angrep fra biller klekket denne sesongen.
- Onsdag 18. august vil SFVT fly med småfly over deler av fylket for å observere skadebildet. Statsforvalteren samarbeider med en lokal flyklubb som vil gjennomføre flygingen.
- En stor skogeier skal fly med helikopter over sin eiendom i uke 33 for å skaffe oversikt over skadebildet.

Oslo og Viken, Agder, Innlandet : Det ble ikke vurdert nye tiltak i uke 32.